

Nasjonal institusjon for menneskerettigheter (NIM)

Utenriksdepartementet
<https://svar.regjeringen.no>

Vår referanse

Deres referanse

Vår saksbehandler

Dato

14.09.2015

Uttalelse fra Nasjonal institusjon for menneskerettigheter ang. høring – utredning knyttet til valgfri protokoll om individuell klagerett til FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne

Det vises til høringsbrev fra Utenriksdepartementet av 03.08.2015 i forbindelse med utredning knyttet til tilleggsprotokollen til FNs konvensjon om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne (TP CRPD).

Ny nasjonal institusjon for menneskerettigheter (NIM) er etablert i henhold til lov av 14. april 2015 og har som hovedoppgave å fremme og beskytte menneskerettighetene i tråd med Grunnloven, menneskerettsloven og den øvrige lovgivning, internasjonale traktater og folkeretten for øvrig. Ny nasjonal institusjon for menneskerettigheter er i oppstartfasen og fungerer foreløpig med begrenset kapasitet før oppnevning av direktør og utvidelse av staben.

Nasjonal institusjon for menneskerettigheter takker for anledningen til å kommentere utredningen. Vi har dessverre ikke anledning til å avgi en grundig vurdering av dette spørsmålet p.t.. Tidligere nasjonal institusjon for menneskerettigheter (NI) ved Norsk senter for menneskerettigheter, Universitet i Oslo, har imidlertid i flere uttalelser kommentert ratifisering av sentrale menneskerettighetskonvensjoner generelt og individklageordninger spesielt.

NIM benytter herved anledningen til å uttrykke sin støtte til at norske myndigheter som den klare hovedregel bør signere og ratifisere alle sentrale menneskerettighetskonvensjoner og deres respektive individklageordninger.

Konsekvensutredningene av individklageordninger under henholdsvis FNs konvensjoner om økonomisk, sosiale og kulturelle rettigheter (TP ØSK), barns rettigheter (TP BK) og nå TP CRPD, gir samlet sett en svært grundig faglig vurdering av ulike aspekter med mulig ratifisering av disse individklageordningene. Det vises til eksisterende utfordringer ved ratifisering av de ulike protokollene. Vi kan imidlertid ikke se at noen av disse utfordringene er av en slik karakter at norske myndigheter skulle avstå fra å ratifisere klageordningene.

Den foreliggende utredningen på TP CRPD, viser også til en rekke positive aspekter med ratifisering av slike valgfrie tilleggsprotokoller. Norges internasjonale rolle som fredsnasjon

Nasjonal institusjon for menneskerettigheter

Tel: 22316970

Epost: info@nhri.no

Kontoradresse:

Akersgata 8 inng. Tollbugt.

0158 Oslo

og forkjemper for menneskerettighetene tilsier at vi bør være aktive deltakere i utviklingen og håndhevingen av internasjonale forpliktelser. Det dreier seg om nasjonale verdier som definerer vårt eget politiske og juridiske system.

Utredningen av TP CRPD konstaterer at «[r]atifikasjon vil styrke rettsvernet til mennesker med nedsatt funksjonsevne, og dette er en vesentlig konsekvens». Vi mener dette kjernepunktet bør være utgangspunkt for diskusjonen. I et langsiktig perspektiv kan den individuelle klageordningen bidra til økt fokus på problemene til mennesker med nedsatt funksjonsevne. Det vil bidra til å avklare og styrke deres rettsvern.

Norge er allerede tilsluttet individuelle klagemekanismer til fire andre FN konvensjoner: konvensjonen for sivile og politiske rettigheter (SP), rasediskrimineringskonvensjonen, kvinnediskrimineringskonvensjonen og torturkonvensjonen. Disse ordningene har som utredningen påpeker, betydelige likheter med TP CRPD med hensyn til utforming, virkeområde og prosedyrer.

NIM slutter seg videre til utredningens konklusjon når det gjelder behov for å vurdere eventuelle lovendringer. Vi er enige i utrederens påpekning av at tilleggsprotokollen ikke etablerer nye substansielle rettigheter (kun en ny overvåking- og håndhevingsmekanisme). Gitt Norges uttalte reservasjoner (tolkningserklæringer) til CRPD artikkel 12 og 14, sett i sammenheng med CRPD-komiteens tolkning av de samme artiklene, ser vi også et behov for å gjennomgå relevante lover og bestemmelser som nevnt i rapporten. Dette for å sørge for at norsk lovgivning er i samsvar med CRPD.

Vi ser frem til snarlig oppfølging av denne og tidligere utredninger med sikte på at det fremmes forslag til Stortinget om ratifisering av TP CRPD, så vel som TP ØSK og TP BK.

Med vennlig hilsen,

Kristin Høgdaahl
Fung. direktør

Ilia Utmelidze
Juridisk seniorrådgiver